

26496

İskender BAYHAN
İstanbul Milletvekili

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Adalet Bakanı Yılmaz Tunç tarafından Anayasa'nın 98, TBMM İç Tüzüğü'nün 96 ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.
28.03.2025

İskender
İskender BAYHAN
İstanbul Milletvekili

İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından yürütülen 2025/182278 numaralı soruşturma kapsamında, 21 Ocak 2025 tarihinde gerçekleştirilen operasyonla gözaltına alınan 41 kişiden 34'ü, 24 Ocak 2025 tarihinde İstanbul 5., 6., 7. ve 8. Sulh Ceza Hakimlikleri tarafından tutuklanarak Marmara Kapalı Cezaevi'ne (eski Silivri 9 No'lu CİK) gönderildi.

Ancak bu tutuklular, herhangi bir sevk talebinde bulunmamış olmalarına rağmen, 8 Mart 2025 tarihinde Türkiye'nin farklı bölgelerinde bulunan 7 ayrı cezaevine avukatlardan habersiz bir şekilde sevk edildi. Bu sevkler sırasında 12 tutuklu ise, ağırlaştırılmış müebbet hükümlülerine özgü koşullarda işletilen Yüksek Güvenlikli Cezaevleri'ne (YGC) gönderilmiştir.

Söz konusu cezaevlerinde tutulanlar, havalandırma hakkı, arkadaşlarıyla birlikte spor yapma, kitap okuma gibi temel insani haklardan mahrum bırakılarak ağır bir tecrit koşuluna tabi tutulmaktadır. Yaşamın en temel unsurlarını barındıran sosyal faaliyetlerden uzaklaştırılarak sistematik bir izolasyonla karşı karşıya bırakılmaktadırlar. Dahası, aile görüşmeleri engellenmekte, avukatlarıyla yaptıkları görüşmelere keyfi kısıtlamalar getirilmektedir. Tutukluların gardiyanların tehdit ve tacizlerine maruz kaldıkları, kimi zaman bu uygulamaların sistematik bir işkenceye dönüştüğü yönünde haberler kamuoyuna da yansımıştır.

Tüm bu gerekçelerle 24 Mart 2025 tarihinde açlık grevine başlayan tutuklular arasında, ağır hasta olanların da bulunduğu ve özellikle havalandırma haklarının gasp edilmesiyle hastalıkları ilerleyenler oldu. Bahsi geçen politik tutuklular arasında yer alan SGDF Eş Genel Başkan Yardımcısı ve ESP MYK üyesi Okan Danacı'nın, tek kişilik hücrede düzenli aralıklarla gardiyanlar tarafından yoklama adı altında tacize uğradığı; kapısına günde 25-30 kez vurularak özel bir yıldırma ve sindirme politikasına maruz bırakıldığı ve ailesiyle görüşmesine kısıtlamalar getirildiği bilinmektedir.

Bu bağlamda;

- 1- İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından yürütülen bir soruşturma kapsamında tutuklanan 34 kişinin, herhangi bir sevk talebinde bulunmamış olmalarına rağmen, 8 Mart 2025 tarihinde Türkiye'nin farklı illerinde bulunan yedi ayrı cezaevine, üstelik yargı çevresi dışında ve avukatlarına bilgi verilmeden sevk edilmelerinin gerekçesi nedir?
- 2- 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun'un 53. maddesinde belirtilen "tutuklu ve hükümlülerin mümkün olduğunca yakın ceza infaz kurumlarına

yerleştirileceği" ilkesine aykırı biçimde gerçekleştirilen bu sevk işlemleri, hangi hukuki gerekçeye dayandırılmaktadır?

- 3- Tutukluların savunma hakkını kullanmalarını ve avukatlarıyla etkili iletişim kurmalarını engelleyecek fiziki uzaklık ve cezaevi koşulları göz önünde bulundurulduğunda, söz konusu sevklerin adil yargılanma hakkını ihlal ettiği yönünde Bakanlığınızın bir değerlendirmesi var mıdır?
- 4- Müdafileri İstanbul Barosu üyesi İstanbul'daki avukatlar tarafından üstlenilen tutukluların, bu sevkler nedeniyle savunma haklarının kısıtlandığı göz önüne alındığında, bu durumun adil yargılanma hakkına etkisi tarafınızca değerlendirilmiş midir?
- 5- Yalnızca hükümlülere özgü koşullarıyla bilinen ve kamuoyunda "kuyu tipi" olarak adlandırılan YGC tipi cezaevlerine, henüz haklarında iddianame dahi hazırlanmamış tutukluların sevk edilmesi yasal mıdır? Bu konuda Bakanlığınızın bir iç denetimi olmuş mudur?
- 6- Çorlu Karatepe YGC ve Sincan 1 ve 2 No'lu YGC Cezaevleri'nde tutulan tutukluların, tek kişilik ve havalandırmaz odalarda tutulmaları ve günde yalnızca 1,5-2 saat havalandırmaya çıkarılmaları, tutukluluk statüsüne ve insan haklarına uygun mudur? Ağır tecrit koşullarına maruz kaldıkları yönündeki iddialar hakkında Bakanlığınız tarafından herhangi bir inceleme başlatılmış mıdır?
- 7- Sevk sürecinde bazı cezaevlerinde tutuklulara yönelik çıplak arama dayatmaları, zorla aramalar ve ayakta sayım gibi uygulamaların gerçekleştirildiği bilgisi doğru mudur? Bu iddialar hakkında soruşturma başlatılmış mıdır?
- 8- Bakanlığınız, söz konusu sevklerin iptali ve tutukluların yeniden yargı çevrelerine uygun cezaevlerine gönderilmesi yönünde bir düzenleme yapmayı planlamakta mıdır?
- 9- SGDF Eş Genel Başkan Yardımcısı Okan Danacı'nın tek kişilik hücrede gardiyanlar tarafından tacize uğradığı, hücresinin kapısına günde 25-30 kez vurularak psikolojik yıldırmaya maruz kaldığı yönündeki iddialar hakkında bir inceleme ya da soruşturma başlatılmış mıdır?
- 10- 24 Mart 2025 tarihinde başlatılan açlık grevine katılan tutukluların sağlık durumu hakkında Bakanlığınızın elinde güncel bir sağlık raporu veya izleme verisi bulunmakta mıdır? Ağır hasta tutuklular için herhangi bir tıbbi müdahale ya da cezaevi koşullarında iyileştirme planı var mıdır?
- 11- Kronik akciğer rahatsızlığı bulunan Uğur Ok'un, Sincan 1 No'lu Yüksek Güvenlikli Hapishane'ye sürgün edilmesinin ardından ilaçlarının zamanında verilmemesi nedeniyle kanlı balgam çıkardığı bilgisi ulaşmıştır. Ayrıca, havalandırma eksikliği ve yetersiz hava sirkülasyonunun, mevcut rahatsızlığını ağırlaştırdığı ifade edilmektedir. Bu koşullar altında Uğur Ok'un sağlık durumunun iyileştirilmesine yönelik herhangi bir adım atılması planlanmakta mıdır?
- 12- Açlık grevinde bulunan tutukluların sağlık durumları düzenli olarak izlenmekte midir? Grevdeki kişilere günlük sağlık kontrolü yapılmakta mıdır? Yapılıyorsa bu kontroller hangi kurumlar ve hangi sağlık personeli tarafından gerçekleştirilmektedir?
- 13- Açlık grevlerindeki koşulların izlenebilmesi amacıyla, İnsan Hakları Derneği, Türk Tabipleri Birliği ve Türkiye Barolar Birliği ile milletvekillerinden oluşan heyetlerin cezaevlerine erişimine izin verilmekte midir?
- 14- Açlık grevindeki tutukluların sıvı alımını sürdürebilmesi için şeker, tuz, limon gibi temel destekleyici unsurların temin edilmesine izin verilmekte midir? Bu kişilerin temiz suya, temel hijyen malzemelerine ve dinlenme olanaklarına erişimi sağlanmakta mıdır?
- 15- Açlık grevinde bulunan tutuklulara karşı herhangi bir baskı, disiplin cezası, hücre cezası veya tehdit uygulandığı yönünde Bakanlığınıza ulaşan şikâyet ya da bilgi var mıdır? Bu tür uygulamalar hakkında soruşturma başlatılmış mıdır?